

A
B
C
D
E

Renhållningsförvaltningen
MILJÖ OCH UTVECKLING

Handläggare: Anita Tärnström
Tfn: 08 - 508 465 58

Renhållningsnämnden

**Yttrande över remiss angående tillsynsvägledning över
producentansvaret för förpackningar och returpapper.**

Förslag till beslut

1. Förvaltningens yttrande godkänns och överlämnas till Naturvårdsverket.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat

Johan Castwall
Direktör

Anita Tärnström
Avdelningschef

Bakgrund

Naturvårdsverket har översänt rubricerad remiss till miljöförvaltningen och renhållningsförvaltningen för yttrande senast 10 maj 2005.

Naturvårdsverket har utarbetat förslag till tillsynsvägledning, bestående av handbok och allmänna råd, över producentansvaret för förpackningar och returpapper. Bakgrunden är att nya regler om lämpligt insamlingssystem, samråd och information infördes i förordningstexter från och med 1 januari 2005.

Naturvårdsverket redovisar att: ”Syftet med producentansvaret är att påverka producenterna att miljöanpassa produkterna så att miljöbelastningen och resursförbrukningen minimeras i ett helhetsperspektiv. Produkterna skall även utformas på ett sådant sätt att de kan återanvändas eller återvinnas.”

Producenternas roll enligt gällande bestämmelser är, förutom att utforma förpackningar på lämpligt sätt, att stå för de kostnader som krävs för insamling, återanvändning och återvinning (och annan behandling) av det avfall deras produkter ger upphov till.

I det utredningsarbete som föregick kretsloppspropositionen framgick bl.a. att flera lokala tillsynsmyndigheter anser att tillsyn enligt förpackningsförordningen och returpappersförordningen är svår att bedriva. Naturvårdsverket har därför i egenskap av central tillsynsmyndighet på området åtagit sig att utarbeta en vägledning om hur tillsynen av producentansvaret på lokal nivå kan bedrivas.

Naturvårdsverket anger vidare att de främsta anledningarna till att tillsyn ska bedrivas är att försäkra hushållen god service när det gäller insamlingen av förpacknings- och returpappersavfall, att insamlingssystemet är lämpliga och producenterna och kommuner uppfyller kraven i förordningarna när det gäller samråd och information.

Förvaltningens synpunkter

Inledningsvis anser förvaltningen att den lokala tillsynen av producentansvaret enligt den modell som Naturvårdsverket redovisar i remissen är såväl byråkratisk som resurskrävande.

Tillsyn av producenter, s.k. Friåkare

Naturvårdsverket har i förslaget redovisat förutsättningar för att utöva tillsyn över producenter (”Friåkare”) som inte har anslutit sig till materialbolag för att samordna sin insamling utan ansvarar själva för

ABCDE

SID 3 (4)

DNR 51-0182/05

insamlingen av förpackningar. Enligt förslaget skall tillsynsmyndigheten (kommunen) identifiera de som står utanför systemet genom underlag från materialbolag, naturvårdsverkets register och REPA registret för att utifrån detta tillskriva "Friåkare" för att begära in upplysningar om hur de uppfyller sina skyldigheter enligt respektive förordning.

Förvaltningen anser att det krävs förtydligande var i producentledet identifieringen och uppföljning av "Friåkare" skall ske. Producenterna bör själva utöva kontroll av de som inte ansluter sig till systemet, och om detta inte är möjligt bör lagstiftningen skärpas, eller att tillsynen sker på central nivå. En kommunal tillsyn kan inte bli effektiv och kräver avsevärda resurser.

Tillsyn avseende samråd, insamling mm

Naturvårdsverket redovisar även hur tillsynen bör bedrivas vad avser samråd med berörd kommun, insamlingssystemen, hur det insamlade avfallet hanteras samt information.

Naturvårdsverket poängterar att syftet med samrådet är att samordna producenternas ansvar med kommunens renhållningsskyldighet och med hänsyn tagen till de lokala förhållanden som råder.

Samrådsskyldigheten uppfylles genom att producenterna

1. Lämnar en utförlig redogörelse till kommunen för hur producenterna fullgör eller avser att fullgöra skyldigheten att tillhandahålla ett lämpligt insamlingssystem
2. Lämnar uppgifter som kommunen behöver för att kunna informera hushållen
3. Ger kommunen tillfälle att överlägga med producenterna om de förändringar eller den samordning som kommunen anser behövs.

Förvaltningen delar verkets uppfattning om att lämpligt insamlingssystem måste bedömas utifrån hushållens och andra förbrukares perspektiv och anpassas till de lokala förhållanden som finns inom kommunen. Detta innebär, beroende av bebyggelsestruktur och kommuns insamlingssystem och behandlingsmetod av hushållsavfall, att den fastighetsnära insamlingen av producentansvarsavfall är viktig. Detta innebär att producenterna måste ta ett ökat ansvar, främst ekonomiskt, för den fastighetsnära insamlingen. Med det insamlingssystem som producenterna i dag främst tillämpar innebär att stadsmiljön belastas genom uppställning av behållare och med risk för nedskräpning som följd.

Därutöver kan förvaltningen konstatera att i remissförslaget har redovisats såväl i 3.2.5 samt 3.3.5 att kommunen skall informera om *insamlingsställen* mm till hushållen medan det i förordningstext anges

ABCDE

SID 4 (4)

DNR 51-0182/05

insamlingsystem. Det är viktigt att i det fall det ankommer på kommunen att redovisa *insamlingsställen* att producenterna kontinuerligt informerar kommunen om eventuella ändringar. Under rubriken INFORMATION (sid 21) anges att avsikten med information till avfallslämnarna är att avfallslämnarnas medvetenhet bör avspeglade sig i insamlingsresultaten. Om resultaten är sämre kan övervägas om informationen kan förbättras. Förvaltningen vill starkt betona att inte enbart information har betydelse för insamlingsresultatet utan främst tillgängligheten av insamlingsystem, vilket är producenternas ansvar.

Förvaltningen vill understryka att det är oklart vem som är den juridiska motparten om t.ex. inte ett samråd fungerar, eftersom såväl producenter, materialbolag och Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB är delaktiga i processen.

Bilaga

1. Naturvårdsverkets remiss